

Czesław Miłosz v překladu Josefa Mlejníka

Orfeus a Eurydika

Před vchodem do Hádu stál na dláždění chodníku Orfeus
choule se ve větrných poryvech. Vítr cloumal jeho pláštěm,
prosmýkal se listy stromů, rozháněl mlhové chuchvalce.
Nápor mlhy střídavě tlumil světla aut.

Stanul u prosklených dveří, v nejistotě,
vystačí li v poslední své zkoušce se silami.

Měl stále v paměti její slova: "Jsi dobrý člověk."
Moc tomu nevěřil. Lyričtí básníci
většinou jsou, jak věděl, chladného srdce.
Je to téměř pravidlem. Dokonalého umění
lze dosáhnout jen výměnou za podobnou vadu.

Pouze její láska ho hřála, zlidšťovala ho.
Pokud byl s ní, uvažoval jinak i o sobě.
Nyní ji nemohl klamat, když zemřela.

Hnul dveřmi. Procházel labyrintem chodeb, výtahů.
Šedavý svit nebyl světlo, ale pozemský mrak.
Elektroničtí psi jej mýjeli zcela neslyšně.
Sjížděl dolů, patro po patře, sto, tři sta pater.
Tuhl. Uvědomoval si, že se nalézá Nikde.
Pod tisíci vychladlými stoletími,
na pohřebišti zpráchnivělých pokolení,
v království, které jako by nemělo konce ani dna.

Obklopovaly ho tváře tisících se stínů.
Poznával některé z nich. Cítil rytmus vlastní krve.
Vnímал silně svůj život spolu s jeho vinou
a měl strach ze setkání s těmi, jimž způsobil zlo.
Oni však ztratili schopnost upamatovat se,
hleděli jako by stranou, lhostejní k té věci.

Na svou obranu nesl devítistrunnou lyru
s hudbou země proti propasti,
jež všechny zvuky zahluší tichem.
Hudba jím vládla. V tu chvíli byl bez vůle.
Zaposlouchán poddával se diktované písni.
Stejně jako jeho lyra byl pouhým nástrojem.

A vešel do paláce správců onoho území.
V zahradě uschlých hrušní a jabloní černajících
se suchými větvemi a uzlovatými haluzemi
mu na trůnu z temného ametystu naslouchala Persefona.

Zpíval o jase úsvitu, o řekách plynoucích v zeleni,
o vodě s jitřním oparem v růžovém rozbřesku,
o barvách, rumělce, sieně pálené, o blankytu.
O rozkoši plavání v moři poblíž mramorových skal.
O hostině na terase nad hlučícím rybářským přístavem.
O chuti vína, soli, oliv, hořčice, mandlí.
O letu vlaštovky, letu sokola.
O vznešeném letu hejna pelikánů nad zátokou.
O vůni náruče bezů v letním dešti.

O tom, že skládal svá slova proti smrti
a že žádným svým rýmem nevelebil nicotu.

Nevím, pravila bohyně, zda jsi ji miloval,
ale přišel jsi až sem, abys ji zachránil.
Bude ti navrácena. Však s jednou podmínkou.
Nesmíš s ní promluvit. A při zpáteční cestě
se ohlížet, aby ses ujistil, že jde za tebou.

A Hermes přivedl Eurydiku.
Její tvář byla jiná, zcela zsinálá,
víčka pokleslá, pod nimi stín řas.
Pohybovala se toporně, vedena rukou
svého průvodce. Moc chtěl vyslovit
její jméno, probudit ji z toho snu.
Ale zarazil se, věda, že přijal podmínku.

Vyšli. Nejdříve on, a za ním, ne však zároveň,
klepot jeho sandálů a drobné kroky
jejích nohou obepnutých sukni jako v rakvi.
Strmá cesta pod horu probleskovala
temnotou, jež byla jako stěny tunelu.
Zastavil se a naslouchal, ale v tu chvíli i oni
zůstali stát a ozvěna utichla.
Vykročil a znovu bylo slyšet jejich dvojzvuk.
Jednou se mu to zdálo být bliž, podruhé dále.
Za jeho vírou vzrůstala pochybnost
a ovíjela si ho jako chladný svlačec.
Neschopen pláče hořekoval nad ztrátou
lidských nadějí na vstání z mrtvých,
neboť nyní byl jako každý smrtelník,
jeho lyra mlčela a on snil nezaštítěn.
Věděl, že musí věřit, ale věřit neuměl.
A nejistá skutečnost vlastních kroků
počítaných v znehybnění trvala dlouho.

Svívalo. V očnicovém výstupu z podsvětí
se rýsovaly ohyby skal.
A stalo se, jak předem tušil. Když otočil hlavu,
nikdo za ním na cestě nebyl.

Slunce. Nebe, a na něm oblaka.
Teprve teď to v něm křičelo: Eurydiko!
Jak budu žít bez tebe, utěšitelko!
Ale zavoněly byliny, nízko nad nimi bzukot včel.
A on usnul s tváří na prohřáté zemi.